

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok III.

Nr. 11.

Kraków, środa 15 stycznia 1941 r.

Nadesłana, a nie zamówiona przez Redakcję reklama będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odnośnikiem do domu 5 Zł. Na prowincji dopłata porta. Konto czekowe: Warszawa 658.

Rosja — państwo nie prowadzące wojny

„Izwestia” i „Prawda” o zawarciu nowych układów.

Moskwa, 14 stycznia. Podpisanie nowych układów niemiecko-sowieckich dało Moskwie okazję do ponownego wyjaśnienia w formie oficjalnych artykułów wobec całego świata, jaką wagę przywiązuje Kreml do przyjaznej współpracy z Niemcami.

Zwraca uwagę, że urzędowy organ sowiecki „Izwestia” określa przy tej sposobności Związek Sowiecki jako państwo nie prowadzące wojny, a nie — jak to było dotychczas zwyczajem — jako mocarstwo neutralne. Równocześnie dziennik ten występuje przeciwko oświadczeniom angielskim i północno-amerykańskim, w myśl których Unia Sowiecka nie może dostarczać Niemcom żadnych towarów bez naruszenia polityki pokojowej.

Zarówno „Izwestia”, jak i oficjalny organ partyjny „Prawda” przypisuje nowym układom

doniosłe znaczenie w dziedzinie polityki zagranicznej, wykraczające daleko poza dziedzinę gospodarczą.

Znamienne pod tym względem są już tytuły tych dzienników: „Rozwój przyjaźnielskich stosunków niemiecko-sowieckich” i „Nowe zwycięstwo sowieckiej polityki zagranicznej”.

Znaczenie nowych układów — jak oświadcza „Prawda” — polega również na tym, że wszystkie te poczynania stanowią dalszy krok naprzód na drodze umocnienia i rozwoju przyjaznych stosunków między narodami niemieckim i sowieckim, oraz na drodze dalszego pomyślnego rozwijania zadań, zakreślonych w pakcie nieagresji z 23 sierpnia 1939 r. przez rządy Niemiec i Związku Sowieckiego.

Podobnie „Izwestia” podkreśla, że: „od

zawarcia niemiecko-sowieckiego paktu nie-agresji wzajemne stosunki między temi dwoma wielkimi państwami rozwijały się w atmosferze przyjaźni i wzajemnego zrozumienia”.

Według tych oficjalnych wynurzeń, zawarte dotychczas układy gospodarcze dowiodły, jak wielkie znaczenie dla obu stron posiada normalny rozwój obustronnych stosunków handlowych i gospodarczych.

Plama podkreśla, że oba państwa poczyniły wszelkie niezbędne wysiłki, celem wykonania zawartych układów. Ostatnio zawarte układy gospodarcze określa się jako poważny krok naprzód, ponieważ zmniejszyły dostaw przekraczając znaczenie dostaw z ubiegłego roku.

Urzędowy organ sowiecki występuje następnie w ostrych słowach przeciwko przerywanym wysiłkom, czynionym nieustannie ze strony Anglii i Ameryki właśnie w związku z niemiecko-sowieckimi rokowaniami gospodarczymi.

„Izwestia” pisze dosłownie: „W Anglii i w Stanach Zjednoczonych politycy na kierowniczych stanowiskach są zdania, że Stany Zjednoczone nie mogą sprzedawać Anglii wszystko, nie włączając obietnic wojennych i uważają to za zupełnie zgodne z prawem międzynarodowym i neutralnością swego kraju, natomiast Związek Sowiecki nie może sprzedać Niemcom nawet zboża bez naruszenia polityki pokoju.

To ciekawe wnioski stanowią interesujący przykład sztuki żonglowania prawem międzynarodowym.

Taka, więcej niż dowolna wykładnia prawa międzynarodowego i neutralności, posiada właściwie tylko charakter politycznego manewru.

Stosunki gospodarcze między Niemcami i Związkiem Sowieckim oraz odnośne układy stanowią w pierwszej linii jeden z najsukcesywniejszych środków dla umocnienia pokoju i przyjaźni pomiędzy Niemcami i Związkiem Sowieckim, dwoma

najpotężniejszymi państwami Europy.

Doświadczenie wykazało, że pomiędzy Niemcami i Związkiem Sowieckim istnieje dostateczna miara wzajemnego zrozumienia i zaufania do rozstrzygnięcia szeregu najtrudniejszych zagadnień gospodarczych i finansowych w interesie obu stron.

„Należy zrozumieć — podkreśla dalej urzędowy dziennik sowiecki — że Związek Sowiecki jako mocarstwo nieprowadzące wojny, prowadzi własną, samodzielną politykę i będzie ją w przyszłości prowadził, bez względu na to, co sobie o tem pomyślą politycy na półkuli wschodniej i zachodniej”.

„Prawda” podkreśla przyjaźń niemiecko-rosyjską, zwracając się przytem ostro przeciwko Anglii: „Wbrew manewrom i wszelkim możliwym intrygom wrogów Związku Sowieckiego, pragnących wbić klin w stosunki między Niemcami a Rosją sowiecką i marzących o wprowadzeniu antagonizmów pomiędzy narodami niemieckim i sowieckim, Związek Sowiecki postępuje prosto i linijnie w myśli wytycznych swojej polityki pokoju i przyjaźni wobec Niemiec.

Wygrana bitwa...

Kraków, 14 stycznia. Na temat stosunków rosyjsko-niemieckich wiele się mówiło i przebąkiwało w ostatnich czasach. Nawet i wówczas, gdy nie poruszano tego tematu, to jednak można było wyczuć, że interesuje on wszystkich. A i u nas byli ludzie, z których twarzy można było wyczytać, co myślą o tej sprawie, gdy tylko poruszyło się ten problem w rozmowie.

Tymczasem, przed kilku dniami, podpisano nie mniej, jak pięć nowych układów między Niemcami a Z. S. R. R., układów, których wartości i znaczenia nikt nie może umniejszyć. Wśród nich znajdują się trzy układy przedślednicze, które umożliwiają powrót do dawnej ojczyzny ok. 55.000 Niemcom. Dalej mamy układ graniczny, który posiada wielkie znaczenie, jako ustabilizowanie wzajemnych stosunków i wreszcie układ dotyczący wymiany towarowej.

Wymiana towarowa istniała wprawdzie już dawniej, ale na zasadzie nowego układu wydatnie została rozszerzona, umożliwiając obecnie zaopatrzenie Niemiec w ważne surowce. Niemcy zrewanżują się za te dostawy, przez dostarczenie wyrobów przemysłowych.

Są to korzyści, które zapewne mówią same za siebie i których nie można umniejszyć, jeśli się ma zmysł do właściwego oceniania rzeczywistości i rezygnowania z dawno przestarzałych sentymentów. Jeśli jednak ktoś czyni inaczej, to wykazuje tem samem, że polityka współczesna jest dla niego księgą zamkniętą na siedem pieczęci i że w przyszłości będzie musiał przeżyć jeszcze niejedno rozczarowanie.

Zawarcie nowych układów między Niemcami a Związkiem Sowieckim jest jeszcze jednym dowodem więcej na to, że pierwszy układ między obydwoma mocarstwami zawarty, posiadał olbrzymią, trwałą podstawę, na której można budować. Z początkowego, poprawnego stosunku, doszło do bardzo dobrych stosunków. Obydwaj kontrahenci mogli się w ciągu 16 miesięcy przekonać, że ich inicjatywa przynosi wartościowe owoce a fakt ten stał się powodem do jeszcze bliższego ukształtowania stosunków.

Zapewne obydwa państwa różnią się pod względem światopoglądu, ale nie przeszkadza to w tem, aby stanąć na gruncie rzeczywistości i zorientować się w korzyściach, jakie wynikały z współpracy w pewnych problemach. Na polityce tej zyskiwali Niemcy i Rosjanie, tracili zaś ich polityczni przeciwnicy, przedewszystkiem mocarstwa skołigowane, a więc Anglia i Francja, oraz związane z temi państwami kraje, do których należała także i Polska. Ta ostatnia, jako pierwsze państwo, odczuła na sobie następstwa porozumienia niemiecko-rosyjskiego. Także i obecnie znowu polityczni przeciwnicy zapłacą odpowiednią cenę.

Na temat praktycznej wartości stosunków niemiecko-rosyjskich nie można narazić dyskutować. Politycy realizmu — a tacy pracują po obydwu stronach — wiedzą z pewnością, co robią. Jeśli ktoś w to wątpi, to dowodzi, że w ostatnich latach, a zwłaszcza podczas całej obecnej wojny, był złym obserwatorem politycznym.

Wśród zagranicznych dziennikarzy, przebywających w Moskwie, stworzono już krótką charakterystykę tego, co oznaczają nowe układy w ramach obecnej wojny, a mianowicie powiedziano, że układy te są przegrana bitwa dla tych, którzy przedwcześnie głosili zamarcenie stosunków niemiecko-rosyjskich. W rzeczywistości wygląda na to, że Anglia znowu przegrała na wschodzie bitwę i to bardzo poważną, a może nawet decydującą bitwę w tej, być może, ostatniej fazie wojny.

Wszystko to nie jest politycznym bluffem. Kto spróbuje głębiej zajrzeć, ten finiknie wydania tak powierzchownej opinii. Niemiecka polityka zagraniczna — muszą to przyznać także i najbardziej zaślepieni — dotychczas w wielkich rozgrywkach politycznych nigdy nie okazała się słabszą. Jedno można stwierdzić, a mianowicie, że także i tym razem Niemcom udało się ubić Anglików we wszelkich kontaktach.

W Berlinie i w Moskwie widzi się zadowolone twarze. W Londynie natomiast, a jeśli chcemy pójść jeszcze dalej, także i w Waszyngtonie, miny miarodajnych mężów stanu wykazują pewne zakłopotanie. Zakłopotanie, które jest wyrazem tego, że przeciwnik, któremu miało się nadzieję zadać porażkę, znowu dał konal zręczniejszego pociągnięcia.

Jakby nie było — niemiecka polityka zagraniczna znowu zapisała na swoje konto jeszcze jedną wygraną bitwę...

Obserwator.

Przyjęcie pożegnalne u ambasadora niemieckiego na cześć gen. Oshima.

Tokio, 14 stycznia. Na cześć nowego ambasadora japońskiego w Berlinie, generała Oshima urządzili ambasador Ott obiad, stojący pod znakiem paktu trzech.

Jako goście, przybyli ze strony japońskiej, minister spraw zagranicznych Matsuoaka i wiceminister spraw zagranicznych Ohashi, szef sztabu generalnego general Sudyama, minister wojny gen. Tojo, minister marynarki admirał Oikawa oraz inni przedstawiciele ministerstwa spraw zagranicznych sił zbrojnych, oraz życia gospodarczego i kulturalnego. Państwa sprzymierzone były reprezentowane przez ambasadora Włoch, posła Węgier i przedstawiciela dyplomatycznego Ru nunji.

Podróż Wilkiego do Anglii celem zbadania sytuacji.

(=) Nowy Jork, 14 stycznia. Wendell Wilkie, kontrkandydat Roosevelta w ostatnich wyborach na stanowisko prezydenta St. Zjednoczonych w listopadzie ub. r., wyraził zamiar podjęcia podróży do Anglii, celem osobistego przekonania się na miejscu o sytuacji, panującej na wyspie brytyjskiej.

Premjer Telegy na konferencji Partii rządowej.

(=) Budapeszt, 14 stycznia. Na niedzielnej konferencji stronnictwa rządowego w Miskolcz przemawiał premier Telegy.

— Cały naród musi baczyć — mówił premier — aby jego dusza pozostała silna i nienaruszona. Mowca uważa za swój pierwszy obowiązek zabezpieczenie narodowi węgierskiemu jego właściwego charakteru. Skolei premier Telegy przeszedł do omówienia konieczności gospodarczych i podkreślił niezbędność zaprowadzenia gospodarki, kierowanej celem przygotowania się na okres powojenny. W końcu wyraził on zaufanie w lepszą przyszłość narodu i podkreślił, że naród węgierski dzięki swym zaletom stanowi cenny przyczynnik w dziele odbudowy europejskiej, oraz może stanowić cenny element w nowej Europie.

Japońsko-niemiecka wymiana myśli.

Rozmowa telefoniczna między drem Goebbelsem a prezesem japońskiego biura informacyjnego.

Berlin, 14 stycznia. W niedzielę przedpołudniem odbyła się rozmowa telefoniczna pomiędzy ministrem Rzeszy drem Goebbelsem a prezesem japońskiego Biura Informacyjnego i członkiem gabinetu japońskiego Biura Informacyjnego odpowiadającą zadaniem niemieckiego ministerstwa propagandy.

Prezydent Ito, który mówił z redakcji dziennika „Yomiuri Schimbun”, oświadczył na wstępie, że życzy sobie, aby Niemcy mogli prowadzić walkę aż do zwycięskiego zakończenia. Omawiając politykę Japonii oświadczył prezydent, że zreorganizowanie Azji wschodniej w jednolitą całość pod kierownictwem Japonii byłoby błogosławieństwem dla ludzkości. Azja wschodnia nie byłaby w takim wypadku już kolonią innych narodów, względnie przedmiotem wyzyskiwania przez inne narody. Ideały, o które trzeba walczyć, muszą być wielkie. Naród japoński jest gotowy przeprowadzić tę walkę aż do zwycięskiego zakończenia. Następnie prezydent poprosił dra Goebbelsa o zakomunikowanie swych zapatrywań na sytuację ogólno-swiatową.

Dr Goebbels oświadczył, że naród niemiecki ma podobne usiłowania, jak i naród japoński. W porozumieniu z faszystowską Italią pracuje naród niemiecki nad nowym porządkiem w Europie. Niemcom udało się w dotychczasowym okresie walki zupełnie odciąć Anglię od kontynentu. Żołnierze niemieccy stoją dzisiaj od francuskiej granicy w Pirenejach aż do koła podbiegunowego na straży. Wojskowe zabezpieczenie kontynentu europejskiego przejęła na siebie ona, tak, że nikt nie może zburzyć pokoju narodów europejskich. Zarówno Niemcy, jak i Włochy nie dopuszczają, aby jakiś inny naród przejął pretensje do kierownictwa na kontynencie europejskim.

Po uwadze prezydenta Ito, że wrogowie Niemiec i Włoch dolożą wszelkich starań, aby przeskodziły usiłowaniu osi i zniszczyć obydwa narody, jak również, że przeciwnicy Japonii mają zamiar zapobiedz

planowanej przez Japonię reorganizacji Azji wschodniej, oświadczył dr Goebbels, że z tego właśnie względu Niemcy szczególnie chętnie widzą współpracę z Japonią. Nietylko walka narodu niemieckiego i japońskiego jest identyczna, ale także i idea są te same. Pod kierownictwem młodych narodów kontynenty muszą otrzymać zupełnie nowe oblicze.

Prezydent Ito stwierdził, że jest niesłychanie ważnym, aby utrzymać odwagę narodów i podwyższyć ją. Naród japoński znajduje się w wielkim napięciu, ale rząd czyni wszystko, aby dostarczyć narodowi nowych sił i uczynić go zdolnym do odrodzenia się. Usiłowania na polu kulturalnym muszą być z tego względu usilnie popierane. Ponieważ interesy japońskie pokrywają się z niemieckimi, przeto należy proklamować kulturalną współpracę.

W odpowiedzi dr Goebbels oświadczył, że jest on tego samego zdania i że miarodajne placówki muszą widzieć najważniejsze zadanie w tem, aby obydwa narodom dostarczyć dokładny obraz życia i walki wśród obecnych wydarzeń zaprzyjaźnionego kraju. Niemcy znajdują się już na drodze do tej kulturalnej współpracy. W niemieckich kinoteatrach demonstruje się często przeglądy tygodniowe i filmy naukowe, które pogłębiają zrozumienie japońskich usiłowań. Także i na polu muzyki istnieje tego rodzaju współpraca, gdyż japońscy dyrygeneci występowali już gościnnie w Niemczech, a radio niemieckie transmituje japońską muzykę.

W końcu dr Goebbels oświadczył, że może liczyć w tej ścisłej współpracy na pomoc prezydenta Ito.

Moskwa o budżecie amerykańskim.

Moskwa, 14 stycznia. W związku z opublikowanym ostatnio preliminarzem budżetowym Stanów Zjednoczonych, w Moskwie, podkreśla się, że projekt Roosevelta zawiera największe wydatki na cele wojskowe, jakie kiedykolwiek przewidywano w czasach pokojowych. Równocześnie podkreśla się, że tego rodzaju położenie nacisku na wydatki wojskowe automatycznie zmniejszy wydatki na cele społeczne, pomoc dla bezrobotnych, cierpiących nędze farmerów i opiekę nad młodzieżą.

„Prawda“ przypomina, że według dotychczasowych doświadczeń faktyczne wydatki nie ograniczają się do sum budżetowych. W samym tylko ostatnim roku Roosevelt wielokrotnie domagał się od kongresu dodatkowych środków.

Dziennik wojskowy „Krasnaja Zwiezda“, omawiając budżet, zaznacza, że urzędy wistnie programu zbrojeniowego Stanów Zjednoczonych zależne jest od tego, jak dalece uda się Wielkiej Brytanii zorganizowanie jej sił i stawienie oporu mocarstwu osi.

Odszwa Horia Sima.

(-) Bukareszt, 14 stycznia. Komendant rządu legionowego i zastępca premiera, Horia Sima, wydał do legionistów i rumuńskiej opinii publicznej odezwę, w której stwierdza m. i. co następuje:

„Po rewizjach domowych, dokonanych z polecenia ministerstwa spraw wewnętrznych przez generalną dyrekcję policji, celem wykrycia archiwów i oddziałów łóż wolnomularskich w całym kraju, koła winowajców, związanych z Intelligence Service i kierowanych przez nią z ukrycia, rozpoczęły obecnie rozpowszechnianie niepokojące pogłoski z widocznym celem stworzenia atmosfery nieufności do reżimu legionowego.

Zalecamy dawnym wolnomularzom i kołom z nim związanym, spokój i powagę. Wszelkie nadzieje, żywione przez nich w łączności z zagraniczo-politycznymi okolicznościami, są złudzeniem“.

Ponad milion żydów w Rumunii.

Bukareszt, 14 stycznia. Na obecnym terytorium Rumunii żyje ponad milion żydów, t. j. około 6 procent ogółu ludności. Wynik ten podaje dziennik „Porunca Vremii“.

Pismo to wychodzi z cyfr oficjalnego spisu ludności w r. 1930, w którym liczbę żydów ustalono na 740.000. Cyfry te, które ze strony nacjonalistów uważane były za niedokładne, skłoniły redakcję pisma do opublikowania nowej statystyki, według której liczba żydów w dawnej Rumunii została określona na 2 miliony, a liczba żydów na obecnym terenie rumuńskim na ponad milion.

Ćwiczenia w zaciemnieniu Bukaresztu

Bukareszt, 14 stycznia. Na zarządzenie rumuńskiego podsekretarjata stanu dla lotnictwa we wtorek dnia 14 stycznia ma się odbyć ćwiczenie w zaciemnianiu miasta. Prąd elektryczny zostanie wyłączony przez centrale. Ludność została wezwana, aby zapatrzyła się w oświetlenie zastępcze, a okna tak uszczelnia, aby żaden błysk światła nie wydostał się na zewnątrz.

Likwidacja loży masonskiej w Bukareszcie.

(-) Bukareszt, 14 stycznia. W nocy z poniedziałku na wtorek zlikwidowała policja bukareszteńska jedną z 162 masonskich. W danym wypadku chodzi o lożę „Ezra Betzaroth“, która posługiwała się nazwą towarzystwa popierania członków w wypadku choroby, a która kontynuowała swą działalność wbrew istniejącym zarządzeniom.

W gmachu loży znaleziono mnóstwo przedmiotów, służących celom wychowania w duchu wolno-mularskim. W złotej kieszce loży figurowały nazwiska wielu osobistości dawnego reżimu. Na liście członków figurowały wyłącznie nazwiska żydowskie.

Do Rumunii przybyły dary niemieckie dla ofiar trzęsienia ziemi.

(-) Bukareszt, 14 stycznia. Dziennik „Currentul“ informuje o nadejściu w ostatnich dniach pierwszego transportu materiałów sanitarnych i opatrunkowych, stanowiących ofiary akcji pomocy, zorganizowanej w Niemczech z polecenia Kanclerza Hitlera dla dotkniętych katastrofą trzęsienia ziemi w Rumunii.

Ponadto przybył do Bukaresztu szpital polowy, który zostanie zainstalowany w jednej z gmin, w której ofiara trzęsienia ziemi padł budynek szpitalny.

Wróg osi o blokadzie angielskiej.

(-) Buenos Aires, 14 stycznia. Zagraniczno-polityczny współpracownik wyraźnie wrogiego osi dziennika „Noticias Gráficas“, omawiając skutki usiłowanej blokady Niemiec, dochodzi do wniosku, że Niemcy podczas wojny nigdy utrzymali swój poziom w różnych dziedzinach gospodarczych, ale także zdołali go podwyższyć. Zakłady zbrojeniowe, dzięki dowozom żelaza z krajów skandynawskich i innych, dysponują niemal dwukrotną ilością surowców w porównaniu z dotychczasowymi zapasami. Również w dziedzinie zaopatrzenia w materiały pędne Niemcy nie potrzebują żywić żadnych obaw, ponieważ zapasy tych materiałów są dostateczne. Wreszcie Trzecia Rzeź posiada dostateczną ilość rak do pracy.

Ponowny wielki nalot na Londyn.

Berlin, 14 stycznia. Naczelna komenda armii niemieckiej komunikuje:

W dniu wczorajszym lotnictwo dokonywało wywiadu nad wyspą brytyjską.

W nocy na 13 stycznia silniejsze formacje bojowe lotnictwa zaatakowały ważne ze względów wojennych obiekty w Londynie. Obserwacja wykazała kilka pożarów w obrębie celów w północnym i południowym łuku Tamizy, jak również wielki pożar z wielkimi słupami dymu na południowo-wschodzie miasta.

Dalsze porty brytyjskie zostały zamknięte.

Brytyjski bombowiec lądował przymusowo koło Lyonu.

(-) Genewa, 14 stycznia. Z Vichy donoszą: Jak się dowiadujemy, w dniu 11 stycznia o godz. 23 czasu francuskiego, w Nizerlioux, w pobliżu Lyonu, lądował przymusowo brytyjski bombowiec typu Wellington. W czasie lądowania aparat uległ zupełnemu zniszczeniu. Załoga zdołała wyjść z wypadku z życiem i została natychmiast internowana przez władze departamentu.

Przymusowe lądowanie tego brytyjskiego bombowca, wchodzącego prawdopodobnie w skład eskadry, która przeleciała nad terytorium szwajcarskim, stanowi dowód, że Anglicy przy sposobności swych ataków na miasta północno-włoskie, naruszali terytorium nieokupowanej strefy francuskiej.

Nieudały atak RAF na wybrzeże Francji półn.

(§) Berlin, 14 stycznia. Straty angielskiego lotnictwa w czasie nalotu w dniu 10-go stycznia na nadbrzeżny teren północnej Francji, podwyższyły się jeszcze o jeden aparat, zestrzelony przez artylerię marynarki. Ogólne straty brytyjskiego lotnictwa wyniosły zatem 8 samolotów.

W czasie dokonanego w niedzielę wypadu nieprzyjacielskich samolotów w kierunku wybrzeża, Niemiec północnych samoloty dostały się w obstrzał ognia zaporowego.

Japonia zaostrza obronę przeciwlotniczą

(-) Tokio, 14 stycznia. Na wniosek ministerstwa wojny, marynarki i spraw wewnętrznych powziął japoński gabinet uchwałę w sprawie wydatnego zaostrzenia obrony powietrznej.

W tym celu uchwalono wydatkować sumy pieniężne, mające być przeznaczone na wyposażenie przeciwlotniczej instytucji publicznych i prywatnych. Równocześnie powołano do życia instytut obrony totalnej. Szefem tego komitetu mianowany został generał-porucznik Jimwra, zaś jego zastępcą wiceadmirał Oka.

Wbrew zarządzeniu władz Stanów Zjednoczonych w sprawie powrotu do kraju obywateli St. Zjednoczonych, postanowiła

Bułgaria w obliczu nowego porządku w Europie.

(-) Sofja, 14 stycznia. Bowiż w ubiegłą niedzielę w bułgarskim mieście Ruusu nad Dunajem, premier Filoff wygłosił mowę, w której zaznaczył, że Bułgaria zalicza się również do tych krajów europejskich, do których stosuje się zaingerowany w Europie nowy porządek i które w obecnej chwili przeżywają wydarzenia o dziejowej doniosłości.

Z tego też względu powinien naród bułgarski zaufać swemu rządowi. Polityka zagraniczna Bułgarii była stale nastawiona na utrzymanie pokoju i porządku na Bałkanach. Bułgaria stała się państwem rewizjonistycznym z chwilą, gdy kraj dotkliwie ucierpiał wskutek zadanego mu cio-

Słowacy z Francji i Belgii powracają do Słowacji.

Bratysława, 14 stycznia. Przy poparciu władz niemieckich organizowana w Paryżu słowacka komisja repatriacyjna przeprowadziła powrót 3.500 Słowaków z zagranicy, w tym 1.000 dzieci z Francji i Belgii do Słowacji.

Powracający zostają narazie umieszczeni w obozach, z których następnie wysyła się ich do pracy. Liczba Słowaków znajdujących się jeszcze we Francji i Belgii oblicza się na 20.000.

Znamienny zakaz wywozu artykułów ze Stanów Zjednoczonych.

(-) Waszyngton, 14 stycznia. W Stanach Zjednoczonych ukazał się zakaz wywozu szeregu artykułów m. in. bromu, stantium, kobaltu, wyrobów szlancowanych, prasowanych i szmerglowych, maszyn mierniczych i badawczych, hydraulicznych pomp,

wana.

W godzinach południowych wczorajszego niedzieli nieprzyjaciel usiłował przy użyciu słabych sił nalecieć na obsadzony teren. Zestrzelone przytamt dwa nieprzyjacielskie samoloty przez artylerię przeciwlotniczą, jeden dalszy przez samoloty myśliwskie.

We wczesnych godzinach porannych dnia dzisiejszego pojedyncze samoloty nieprzyjacielskie zrzuciły w Niemczech południowych kilka bomb, w tym także i na miasto Boyruth. Nieprzyjaciel stracił wczoraj cztery samoloty.

wobec czego musiały zawrócić z drogi.

Artyleria marynarki oraz strażnicze statki marynarki wojennej zestrzeliły przy tej okazji dwa samoloty angielskie.

Trzy angielskie samoloty typu Lockheed zaatakowały w dniu 12 stycznia na Morzu Północnym niemiecki statek patrolowy, obrzucając go bombami i torpedami, wszystkie jednak bomby i torpedy chybiły celu. Dzięki skutecznemu ogniu zaporowemu niemieckiego statku patrolowego, zawróciły nieprzyjacielskie aparaty bez ponawiania ataków.

Podobnej odprawy doznały się brytyjskie samoloty myśliwskie na wybrzeżu Kanalu, które zamierzały zaatakować statki strażnicze. Dwa samoloty typu „Hurricane 744“ zestrzeliła artyleria przeciwlotnicza.

Szwajcarski obszar suwerenny ponownie naruszono.

(-) Berno, 14 stycznia. Sztab generalny armii szwajcarskiej komunikuje: Podobnie, jak ubiegłej nocy, także i w nocy z 12 na 13 stycznia samoloty wielokrotnie naruszały nasze terytorium suwerenne między północą o 5 godziną rano, zarówno nad Szwajcarią zachodnią, jak i wschodnią, oraz kantonem Graubinden. W czterech miejscowościach zarządzono alarm przeciwlotniczy.

Zjednoczona Misja Metodystów w Japonii, instytucja założona przez czynniki amerykańskie, nie zastosowała się do tego wezwania. Misja Metodystów zamierza ograniczyć działalność swych płatnych pracowników wyłącznie do akcji misyjnej, swój majątek przekazać japońskiemu gminom Metodystów, zaś zarząd swych gmin przelewać w ręce japońskich metodystów. Stosownie do życzenia japońskiego rządu ma być wstrzymana jakakolwiek pomoc materialna.

W łonie buddyjskich sekt w Japonii rozwija się silnie akcja konsolidacyjna. Do końca marca zmniejszy się liczba grup z 56 na 30 po myśli wydanych ostatnio przez rząd postanowień specjalnych.

su przez umowę w Neufilly.

Bułgaria nie była skłonna do przystąpienia do paktu państw bałkańskich, który uwieczniał status quo na jej obszarze życiowym. Opierając się na tej polityce, Bułgaria odzyskała w ubiegłym roku, dzięki układowi w Krajowej, teren Dobrudży południowej.

W drugiej części swego przemówienia o-mówił premier szereg zagadnień natury wewnętrzno-politycznej, gospodarczej, społecznej i kulturalnej. Kończąc nadmieniał on, że armia bułgarska po odzyskaniu przez Bułgarię praw zbrojeniowych i dzięki poważnym wysiłkom, dokonanym w jej łonie, stoi dziś uzbrojona.

wag, narzędzi i diamentów potrzebnych w przemyśle przetwórczym.

Ostatnie zarządzenie Prezydenta Roosevelta ma przypuszczać na celu przyspieszenie amerykańskiego programu zbrojeniowego, oraz zaostrzenie w odniesieniu do Japonii polityki embarga.

Wielkie szkody wyrządziło trzęsienie ziemi w Smyrnie.

Istambuł, 14 stycznia. Według dotychczasowych stwierdzeń nie było ofiar wśród ludzi podczas trzęsienia ziemi na obszarze nadbrzeżnym w Smyrnie, natomiast w około 15 miejscowościach zostało 20 domów mniej, lub więcej poważnie uszkodzonych. Z Antakya donoszą o wielkich szkodach, wyrządzonych przez oberwanie chmury i

Nowy sukces włoskiego samolotu torpedowego.

Rzym, 14 stycznia. Włoski komunikat wojskowy z poniedziałku brzmi następująco:

Główna kwatera armii włoskiej komunikuje:

Na froncie greckim zwyczajna działalność wywiadowcza i artyleryjska. Włoskie samoloty obrzuciły bombami wojska w marszu i miejsca koncentracji samochodów oraz ostrzelały je z karabinów maszynowych.

W Cyrenajce działalność artylerji na froncie pod Tobruk i działalność włoskich szybkich wojsk na pustyni pod Giarabub. Wysunięta baza nieprzyjacielska została skutecznie zbombardowana. Nieprzyjacielskie lotnictwo bombardowało kilka miejscowości w Cyrenajce, nie powodując ofiar.

We wschodniej części Morza Śródziemnego jeden z włoskich samolotów torpedowych, pod dowództwem porucznika Coppello, obserwator porucznik żegluga morskiej Olivari, storpedował wielką nieprzyjacielską jednostkę.

Podany w komunikacie wojskowym z 10 stycznia jako trafiony okręt liniowy, został stwierdzony jako należący do klasy „Malaya“. Włoska formacja lotnicza, która oddała skuteczny strzał, pozostawała pod dowództwem kierownika samolotu majora Antonio Fadda.

W Afryce wschodniej nieprzyjacielskie oddziały usiłowały zaatakować dwa włoskie stanowiska na froncie Sudanu. Zostały one odparte ze stratami przez ogień i kontratak włoskich wojsk. Włoskie lotnictwo bombardowało wojska samochodowe i stanowiska obronne na kilku miejscach w Sudanie.

Nieprzyjaciel przeprowadził w nocy na 13 stycznia naloty na Turyn, gdzie jest kilka szkód i kilku rannych, na Wenecję, gdzie zanotowano szkody, jednego zabitego i kilku rannych i na Catanę, gdzie powstała pewna szkoda, ale gdzie nie ma ofiar.

W Catanie artylerja przeciwlotnicza zestrzeliła jeden nieprzyjacielski samolot, który rozbił się na ziemi w okolicach miasta. W Wenecji dalszy samolot został zestrzelony przez artylerię przeciwlotniczą marynarki. Załoga, składająca się z sześciu oficerów i podoficerów, została wzięta do niewoli.

Generał Ugo Cavallero Komendantem grupy armii w Albanii.

(-) Rzym, 14 stycznia. Agencja Stefan donosi o ustąpieniu ze względu na zdrowotnych gen. Soddu ze stanowiska komendanta grupy armii, operującej w Albanii.

Komendę wspomnianej grupy objął szef sztabu generalnego sił zbrojnych generał Ugo Cavallero.

Japonia ogranicza wysokość dywidend.

(-) Tokio, 14 stycznia. W Japonii przejawia się akcja zmierzająca do ograniczenia wypłaty dywidend od akcji. Towarzystwa dysponujące kapitałem akcyjnym, przekraczającym sumę 200.000 jenów, mogą wypłacać dywidendę nie wyższą, jak 8 proc. Dalsze postanowienia „zarządzenia w sprawie kontroli nad zarządami towarzystw akcyjnych“ przewidują zestawienia kapitałów własnych, wykazy wydatków, sumy odpisane i t.n.

W kilku wierszach.

Król Michał rumuński nadał Wielki Krzyż orderu Carola I szefowi państwa generałowi Antonescu.

Nowomianowany radca ambasady sowieckiej w Sofji Aleksandrow, który ostatnio przewodniczył delegacji sowieckiej w niemiecko-sowieckiej komisji granicznej, ostatnio przybył do Sofji.

W Moskwie ukazała się zapowiedź wydania drugiego tomu dzieł Bismarcka p. t. „Myśli i wspomnienia“, oraz dzieła p. t. „Dzieje dyplomacji“.

Władze wojskowe brytyjskie przejęły obecnie zarząd miejski Gibraltaru. Stanowisko burmistrza objął sierżant.

Przewodniczącym parlamentu angielskiego mianowano lorda Lloyda w miejsce lorda Halifaxa.

Nowa Portugalia.

Prezydent Portugalji gen. Carmona.

Kraków, 14 stycznia.

(pwp) Po zamordowaniu w 1908 r. króla Karola i wygnaniu w r. 1910 króla Manuela Portugalia proklamowała się republiką. Republika liberalno-demokratyczna, która nie tylko nie uzdrowiła kraju z ciągłych zamieszek anarchistyczno-rewolucyjnych, ale wręcz sprowadziła go na brzeg przepaści. Nieudolna administracja nie mogła wprowadzić państwa ze stanu stałej anarchii. Kilkanaście rewolucji i ciągłe obalanie gabinetów (od roku 1910 do 1926 — 16 rewolucji, 43 gabinety) nie naprawiały sytuacji.

Kres istniejącym stosunkom położyła dopiero

rewolucja z 28 maja 1926 roku.

Rewolucji tej dokonało wojsko, pod przywództwem dowódcy korpusu ekspedycyjnego do Francji z czasów włokłej wojny gen. Gomeza da Costa, bez rozlania krwi.

Prezydent republiki Carmona powołał do rządu profesora skarbowości na uniwersytecie w Coimbrze

Antonia Salazara de Oliwera.

Salazar z wielką energią zabrał się przede wszystkim do gruntownego uporządkowania zrujnowanych finansów kraju.

Rzeczywiście udaje mu się to w zupełności. Od czasu objęcia przez Salazara władzy budżet państwowy wykazuje stale nadwyżkę. Od roku 1928 jest on ministrem skarbu i premierem z władzą dyktatorską. Od roku 1936 zastępczo ministrem wojny i spraw zagranicznych.

Portugalia, doniedawna kraj pogrążony w całkowitym upadku, zaczyna się dźwigać. Odbudowuje się drogi, ulepsza porty, zakłada szereg gimnazjów, szkół powszechnych i instytucji wychowawczych. Wzrasta dobrobyt. Zamieszek i wybuchów rewolucyjnych prawie nie ma.

W roku 1932 ogłasza Salazar nową konstytucję.

która w przeciwieństwie do szeregu wojennych konstytucji europejskich, zawiera ważniejszą treść ideologiczną, aniżeli polityczną.

Ustrój liberalno-demokratyczny doprowadził republikę do najgorszej ruiny i dlatego charakter nowej konstytucji jest nawiąskiem antyliberalny, antydemokratyczny i antyparlamentarny.

Antyliberalny, bo według Salazara „liberalizm w bezwzględnej sferze znaczeniowej, nie istnieje i nigdy nie istniał, z punktu widzenia filozoficznego to nonsens, a w polityce — kłamstwo.

Mimo jednak tak zdecydowanie negatywnego stanowiska wobec liberalizmu Salazar nis odrzuca praw jednostki, przeciwnie, twierdzi, że „jeżeli wolność pojmowana jest jako pełna gwarancja praw jednostki, to dyktatura może współzawodniczyć w jej urzeczywistnieniu z wieloma systemami, uważanymi za wolnościowe.

Premjer portugalski Salazar de Oliveira.

Nie chce więc polityki partyj lub grup, gdyż państwo uważa za przewodnika, który powinien prowadzić, nieraz pod przymusem obecne pokolenie.

Nie chce demokracji, gdyż ta „zajmowała się ludźmi tylko w chwili wyborów“, podczas gdy on „chce podnieść lud“, wychować go, chronić i uwolnić z niewoli u plutokracji“.

Za podstawę społeczeństwa Salazar uważa rodzinę

i na niej opiera całą strukturę konstytucyjną. Obok rodziny zaś, nie związek ludów lub klas, lecz związek korporacji, reprezentujących poszczególne ośrodki życia społecznego. Poprzez gminy, parafie, zrzeszenia rolnicze, przemysłowe, handlowe, robotnicze, kulturalne itd. korporacjonizm portugalski dąży do wyeliminowania walki klasowej. Bowiem według Salazara „wszystkie te związki są organizacjami, wytworzonymi instynktownie przez cywilizację w miarę narastania potrzeb społecznych. Obok Zgromadzenia Narodowego, składającego się z 90 posłów, istnieje więc na wzór włoski, Izba Korporacyjna.

Portugalia jest przeto republiką korporacyjną, rządzoną „Dyktaturą salazarowską“.

Dyktaturę uważa Salazar za formę rządu konieczną, lecz tymczasową:

Wobec istniejącego chaosu konieczne było zastosowanie przemusu, metoda ta zaś narzuca zasadę całkowitej szczerości. Z

całą bezwzględnością więc, niszczy wszystko zło nagromadzone i zakorzenione w państwie.

Dyktatura jest władzą prawie bez kontroli, której można łatwo nadużyć, ze szkoda dla narodu, z tego więc powodu Salazar nie zamierza bynajmniej zapewnić jej wiecznego trwania. Dyktatura jest tylko wstępem do nowego państwa i po spełnieniu swego podstawowego zadania nie będzie już konieczną, gdy państwo stanie się „tak silne, że będzie się mogło obejść bez pomocy“.

Salazar zachował narazie stary typ parlamentu, jednak Izba Korporacyjna ma obojętne uprzednie opinowanie wszelkich projektów ustaw a nawet konwencji międzynarodowych. Dlatego wobec powołania reprezentacji narodowej dyktatury, w sensie systemu władzy ustawodawczej zależnej od rządu, już niema.

Dziesięcioletnia dyktatura salazarowska daje ciągle wyniki pozytywne.

Porządek, dyscyplina, sprawna gospodarka i postęp w kraju, wyrastają z podłoża rewolucji moralnej i umysłowej dzisiejszych Portugalczyków. Portugalia jest krajem, który postanowił zachować ścisłą neutralność i nie dać się sprowokować żadnymi metodami, gospodarczymi czy politycznymi.

Ostatnie wypadki, między innymi wydalenie z Lizbony angielskiego korespondenta „Timesa“ za opublikowanie nieścisłych wiadomości o neutralności Portugalji, świadczą wymownie o woli portugalskiego zachowania pokoju i suwerenności.

Widok ogólny Lizbony, stolicy Portugalji.

Fragment Lizbony.

Serrano Suner o zadaniach i działalności Falangi.

(§) Barcelona, 14 stycznia. W czasie odbywającego się w Barcelonie plętego narodowego kongresu kobiecych organizacji Falangi wygłosił hiszpański minister spr. zagranicznych przemówienie, w którym omówił zadania i działalność kobiecych oddziałów Falangi i Falangi w ogólności.

Minister poruszył w szczególności zagadnienia ludnościowe rządu hiszpańskiego, oraz wydane przez rząd ustawy dotyczące zagadnień zdrowotności, które to zagadnienia zostały dotychczas rozwiązane. Nakreślił on ofiarą działalność hiszpańskiej akcji pomocy społecznej, będącej dziełem Falangi, apelując do Hiszpanów, aby się

zjednoczyli, oraz zwrócił się z apelem Falangi pod adresem rządu o czynną pomoc przy odbudowie Hiszpanji.

Następnie Serrano Suner zaznaczył, że Hiszpanja nie zalicza się do państw, które nie biorą udziału w obecnym konflikcie, zwłaszcza, jeśli chodzi o nowy porządek i walczy z przeżytkiem. Wspomniał o wojeńskim Tangeru do Hiszpanji, a następnie o zadaniach, jakie ma do spełnienia rada hiszpańska. Falanga nie pozułuje wysiłków w walce do ostatecznego końca przeprowadzając w swych własnych szeregach wybór najlepszych ludzi.

Zgon lorda Baden-Powella twórcy ruchu skautowskiego.

(=) Sztokholm, 14 stycznia. Jak donosi Reuter z Nairobi, zmarł w Nyorl (Kenya) generał lord Baden-Powell, twórca angielskiego ruchu skautowego, w 83-cim roku życia.

Gen. Lord Boden-Powell.

W listopadzie ub. roku czuł się Baden-Powell złamany chorobą i udał się do Kenji celem poratowania zdrowia. Zamieszkał tam wraz z małżonką w bulgaliwie, zbudowanym na zboczu Mouth Kenya. Ostatnio bawił on w Anglii w maju 1938 r.

Generał Baden-Powell brał udział w wojnie południowo-afrykańskiej i odznaczył się w bitwie pod Maseking. Nazwisko jego stało się głośnie w świecie dopiero w roku 1908, kiedy podjął on akcję organizacji ruchu skautowskiego, który w kilku latach przybrał poważne rozmiary, a w r. 1920 obejmował on 27 narodów. W r. 1929 król angielski mianował go lordem.

Olbrzymi pożar w porcie portugalskim.

(=) Lizbona, 14 stycznia. W porcie Lixoas koło Oporto wybuchł ubiegłej nocy pożar wielkich rozmiarów, którego ofiarą padł szereg magazynów, wypełnionych przeważnie towarami kolonialnymi. Szkody według dotychczasowych obliczeń, dosięgają cyfry przypuszczalnie 10 milionów skudów.

Projekt ustawy argentyńskiej celem utrzymania neutralności.

(=) Nowy Jork, 14 stycznia. Dziennik „New York Herald Tribune“ dowiaduje się z Buenos Aires, że pełniący obowiązki prezydenta Argentyny, Cassilio, wniósł do parlamentu trzy projekty ustawy, w myśl których publikowanie artykułów i składanie oświadczeń publicznych, zagrażających neutralności Argentyny lub zawierających ataki na szefów państw zagranicznych, będzie ustawowo karane.

Wymienione projekty ustaw przewidują również kary za wszelkie artykuły i mowy, zawierające żądanie zmiany formy rządu, panującej w Argentynie.

Porozumienie w sprawie budowy bazy Stanów Zjednoczonych na Trynidad.

(=) Amstercdam, 14 stycznia. Pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Wielką Brytanią — jak donosi radjo angielskie — doszło obecnie do ostatecznego porozumienia w sprawie założenia amerykańskich baz marynarki, armji i lotnictwa na wyspie Trynidad.

Baza morska, jaka ma być zbudowana na tej wyspie, obejmie powierzchnię 11 mil kwadratowych, bazy armji oraz lotnictwa obejmą zaś łącznie powierzchnię 8 mil kwadratowych.

Wydzierżawienie tych baz Stanom Zjednoczonym nastąpiło bezpłatnie na przeciąg 99 lat.

W sprawie założenia 7 dalszych baz amerykańskich na wyspach zachodnio-indyjskich, będących w posiadaniu brytyjskiem, toczą się jeszcze rokowania.

O scalenie rolnictwa w U. S. A.

(p) Nowy Jork, 14 stycznia. Przeprowadzane na terenie Stanów Zjednoczonych badania doprowadziły, iż w sferach rolniczych Stanów Zjednoczonych przybierają na sile głosy, aby i ta dziedzina gospodarki została scalona w nielicznych rękach.

W ciągu ostatnich 25 lat wykazała produkcja większych farmerów (posiadających ponad 1000 akrów), wzrost z 19 na 25.2%. Poważna liczba wielkich majątków ziemskich stanowi własność bankową oraz osób zamożnych, które w wyjątkowych wypadkach są związane z majątkami ziemskimi, osobiście przez nie uprawianymi, względnie zarządzanymi.

Listy do nas.

Kraków, 14 stycznia.

Przyjęło się na całym świecie, że czytelnicy dzienników wysyłają do redakcji swoje uwagi i zapatrywania zarówno co do wydarzeń, których są świadkami, jak również co do artykułów redakcyjnych. W niektórych pismach powstała na tej drodze ciekawa nawet rubryka, w której autorzy wypowiadają swoje poglądy. Redakcja oczywiście zaznacza w takich wypadkach, że są to zapatrywania czytelników, które nie zawsze godzą się z linią wytyczną danego dziennika. Zamieszczając jednak takie listy, redakcja daje dowód daleko idącej bezstronności, w myśl zasady „audiatur et altera pars“.

„Goniec Krakowski“ nie stanowi w tym zakresie wyjątku. Niemal od pierwszego dnia istnienia naszego pisma otrzymujemy listy naszych Czytelników i zawsze byliśmy gotowi do pomocy we wszystkich tych wypadkach, które zasługiwały na uwagę. Rzecz prosta warunki, w jakich żyjemy, nie zawsze umożliwiały nam spełnienie życzeń naszych Czytelników, uważaliśmy jednak za obowiązek poważne traktowanie nadsyłanych nam uwag.

Niestety jednak część autorów listów, — kierowanych do naszej redakcji, — wolała ukryć się pod pseudonimami, nawet w takich wypadkach, w których poruszali sprawy, obchodzące szeroki ogół i w których życzyły sobie, aby ich zdanie było opublikowane w druku.

Musimy na tem miejscu stwierdzić, że poważni, uczciwi ludzie zawsze zobowiązani są do pewnej przyzwoitości i od obowiązku tego nie jest w stanie zwolnić ich nawet obecna wojna. Musimy więc zaznaczyć, że nie umieszczaliśmy i nie będziemy umieszczać listów anonimowych, jak również nie będziemy interwenjować w sprawach, o których nas zawiadomiono anonimowo. Uważamy, że uczciwy i porządny człowiek, posiadający odrobinę choćby odwagi cywilnej, który pisze do redakcji dziennika, nie ma powodów do obawiania się jakiegokolwiek nieprzyjemności, musimy także stwierdzić, że przez redakcję „Gonca“ jeszcze nikogo żadną nieprzyjemność nie opłakała. Chcemy być rzecznikami polskiego społeczeństwa, pośrednikami, tłumaczami i komentatorami życzeń polskiej ludności wobec władz, ale zadania te możemy spełnić tylko w tym wypadku, jeśli informujące nas osoby odpłacają nam równą miarą, to znaczy informują nas otwarcie o faktach, które istotnie miały miejsce.

Jest rzeczą jasną, że jeśli autor danego listu nie życzy sobie opublikowania jego nazwiska — to nie zostanie ono ujawnione, ale w każdym razie musi ono być znane redakcji. W tym też kierunku idą przepisy, regulujące ruch dziennikarski i zabraniające redakcjom publikowania anonimów, których prawdziwością niesposób stwierdzić. Takie zarządzenia wydawały dawne władze polskie, tak też jest dzisiaj w Generalnym Gubernatorstwie.

Wiemy dobrze, że nigdy nie brak ludzi złośliwych, którzy szukają tylko okazji, aby zaciepić i zbeszczyć najzacniejszych nawet ludzi. Mamy w pamięci zbyt wiele tego rodzaju przykładów, aby sądzić, że liczba tego rodzaju złośliwych ludzi jest obecnie mniejsza, niż w czasach pokoju. I dlatego też apelujemy tylko do ludzi dobrej woli, uczciwych i poważnych, aby pisali do nas w sprawach interesujących ogół i dotyczących interesów polskiej ludności, ale aby pisali po mesku, poważnie i rzetelnie, podając swoje nazwisko do wiadomości redakcji.

Rzecz jasna jest być przekonany, że życzeniu autora listu stanie się zadość a musimy to stwierdzić kategorycznie, że zaufania tego nie zawiedliśmy w żadnym wypadku, choć w ciągu 15 miesięcy istnienia pisma otrzymaliśmy setki listów.

Rzecz jasna, że nie we wszystkich wypadkach byliśmy w stanie, ze względu na istniejące przepisy, opublikować uwagi, nadsyłane nam przez Czytelników i mamy wrażenie, że żaden rozsądny człowiek nie może mieć do nas o to pretensji, w każdym jednak razie staraliśmy się na innej drodze pomóc tym, którzy do nas o tę pomoc się zwracali.

W żadnym wypadku nie zajmujemy się i nie będziemy się zajmowali anonimami. Jak mogliśmy się przekonać w ciągu wielomiesięcznej pracy, większa część anonimowych listów była zupełnie bezwartościowa. Nawet gdybyśmy je opublikowali —

nie przyniosłyby one żadnego sukcesu, o ile za sukces nie uważa się szkody, wyrządzonej polskiemu społeczeństwu. Nie mamy najmniejszego zamiaru iść w tym kierunku. Nasze zadanie polega na dostarczaniu polskiej ludności wiadomości i rozrywki, na informowaniu go o wydarzeniach w kraju i całym świecie. Jeśli wykraczając poza te zadania, możemy być pośrednikami między polskiem społeczeństwem i urzędami, to zadanie to chętnie wypełniamy, chcemy jednak, aby to społeczeństwo nasze dobre zamiary potraktowało odpowiednio poważnie, jak na dojrzałych ludzi przystało.

Zagadnienia eksportowe w okręgu krakowskim.

Kraków, 14 stycznia. Organ Informacyjny Izby Przemysłowo-handlowej w Krakowie zajmuje się możliwościami eksportu przemysłowego i rzemieślniczego z okręgu krakowskiego i na podstawie licznych zapytań skierowanych do Izby z okazji Pierwszych Krakowskich Targów Wzorów przez firmy handlowe z Rzeszy, wylicza następujące pozycje:

Nie pierwszym miejscem towarów eksportowych stoją wyroby koszykarskie, pochodzące głównie z rejonu rudnickiego. Eksport ich mógłby być znacznie zwiększony, gdyby przemysł ten zaopatrywał się w potrzebny surowiec, przede wszystkim w szlachetną wiklinę z terenów przyłączonych.

Przemysł szklany w okręgu krakowskim ma szczególne możliwości eksportowe pod względem szkła gospodarczego, stołowego i oświetleniowego i pomimo znacznych różnic kosztów produkcji i cen zdołał nawiązać kontakt z odpowiednimi importerami zagranicznymi i skutecznie szereg transakcji eksportowych. Trudności, które występują się zrazu przy tych transakcjach, należałoby drogą wspólnego porozumienia pomiędzy partnerami przywozowymi i wywozowymi zrewidować i usunąć. Przedmiotem eksportowym krakowskiego przemysłu wytwórczego stały się ostatnio również szkła do zegarków, eksportowane głównie do Włoch. Dzięki udzieleniu nowego kontyngentu wywozowego w wysokości 100.000 lirów, można było eksport ten już zrealizować. Dla wywozu szkiełek do zegarków wchodzi w rachubę również Bułgaria, Szwecja i Szwajcaria. To samo odnosi się także do wywozu szkiełek optycznych do Bułgarii i Turcji.

Eksport porcelany stołowej do Rzeszy mógłby być znacznie zwiększony przez rewizję cel importowych.

Na podstawie zebranych przez Izbę Przemysłowo-Handlową osobnych informacji, przemysł kosmetyczny okręgu krakowskiego miałby znaczne możliwości eksportowe do krajów bałkańskich i Słowacji, gdyby udało się usunąć istniejące narazie trudności pod względem uzyskania odpowiednich ilości białej blachy do wyrobu beczek surowców. W dosyć znacznych ilościach eksportuje się sode kaustyczna i natron. Do Węgier, na Balkany i do Finlandji wywozi się w stałe wzrastających ilościach k. zw. kalolit (sztuczny róg), wytwarzany w Bieżanowie. W sporadycznych wypadkach wywozi się również armatury i techniczne wyroby gumowe do obszarów wcielonych.

Poza wspomnianymi artykułami nadawałby się z pewnością cały szereg innych wyrobów do eksportu, gdyby nastąpiła możliwość odpowiednia poprawa w przydziałach surowców i materiałów pomocniczych. Dotyczy to szczególnie wyrobów przemysłu metalowo-przetwórczego, farmaceutycznego,

barwnikowego i drzewnego. Jeśli chodzi o przemysł drzewno-przetwórczy to dotyczy to przeważnie wyrobu drobniejszych artykułów i przedmiotów, jednakże istnieją również możliwości eksportowe i innych towarów, jak np. mebli. Wymiana towarów uszlachełnionych jest zasadniczo możliwa w dziedzinie mebli fornirowanych i desek bukowych w komunikacji z protektoratem względnie Słowacją. Ponadto w przemyśle płóciennym, włókienniczym oraz tarnawskim przemysłu odzieżowym możliwe są transakcje eksportowe.

Przy wywozie do właściwych krajów zagranicznych (poza terenem Rzeszy) koniecznym jest włączenie odpowiednich, pochodzących z Generalnego Gubernatorstwa artykułów eksportowych, do komunikacji rozrachunkowej Rzeszy z krajami importującymi, zainteresowanymi importem na zasadach clearingu.

KRONIKA

Planty w zimie.

(Jer) Kraków, 14 stycznia. Wprawdzie pora roku zmieniała zupełnie szatę, jaką okryte są Planty Krakowskie w letnich miesiącach, jednak nie zmieniło się uczucie miłości, jakim darzą nasi Najmłodsi ten zakątek, drogi nam wszystkim. I tak jak w letnie Planty są terenem zabaw i gier, gdzie toczą się walki i próby „kto silniejszy“, tak i teraz, mimo śniegu roi się tam od dzieciarni. Thumnie oblega ona najmilsze nawet pochylności, by móc z tych kopczyków robić „teren“ saneczkarsko-narciarskie.

Szczególnie uprzywilejowane są dwa odcinki Plant, a to „pod Łabędziami“ i „pod Jagiellą“.

Wszystkim nam znany jest doskonale ten odcinek, bodaj że najpiękniejszy z całych Plant. „Pod Łabędziami“ jest przepiękny staw, oświetlony wieczorami tysiącem tęczy światła, odbijających się w kaskadach opadających kropli wody. W zimie woda ze stawu jest wypuszczone, z czego korzysta tłum dzieciaków.

„Pod Jagiellą“ jest wspaniały pagórek, dostępny tylko dla „wytrawnych sportow-

ców“, którzy na wyższości pragną się pochwalic swojemu umiętnościom przed matkami, młodszymi rodzeństwem, czy tłumem widzów, który z otwartymi buziami bacznie śledzi każdy ich ruch.

Także na pochylności przy ul. Zyblikiewicza, która utworzona została z rumowiska po rozebranych starym murze, otaczającym ten skwer, zapaleni narciarze niezמרowanie wciągają swoje „deski“ i saneczki, by po błyskawicznym zjeździe, bardzo często zakończonym niespodziewaną „kropką“, znów piąć się w górę.

Tak więc zima tegoroczna, która w wielu wypadkach jest przyczyną wielu trosk i zmartwień starszych, ma swoje uroki i stwarza dla dzieci prawdziwy raj na ziemi.

Koncert Filharmonii dla ludności polskiej.

Kraków, 14 stycznia. (Jo). W poniedziałek odbył się trzeci z kolei Koncert Symfoniczny Filharmonii Krakowskiej, który w niezmiennym programie usłyszymy we śróde specjalnie dla ludności polskiej.

Dyrektuje dr. Rohr w zespole artystów polskich, z udziałem dwóch solistów, p. Wochniaka, którego studia zagraniczne zostały uwieńczone sukcesami w kraju, na Łotwie i w Niemczech, oraz p. Rakowskiego, którego talent zjednał sobie również uznanie rodaków i zagranicy.

Skład orkiestry symfonicznej Filharmonii Krakowskiej jest niezaprzecznym dowodem zrozumienia muzyki i kultury Polaków, dla których Beethoven, czy Mozart jest geniuszem muzyki, tak samo, jak Szopen, Moniuszko czy Karłowicz, a możliwość usłyszenia kompozycji tych kompozytorów stanowi głębokie przeżycie.

Należy się spodziewać, że na Koncert Filharmonii pospieszą liczne rzesze publiczności krakowskiej, która zawsze słynęła z wielkiego zapału i umiętności oceniania prawdziwej wartości zespołów koncertowych.

Śledztwo w sprawie firmy „Argon“.

(w) Kraków, 14 stycznia. Z wielu stron dochodzą nas skargi na działalność firmy „Argon“ w Warszawie, która szeroko reklamowała sprzedaż patentowanych piecyków do opalania mieszkań syntetycznym węglem. Gdy jednak przyszło do wydawania piecyków, wówczas okazało się, że istnieją trudności, które stoją na przeszkodzie do wypełnienia przyjętych przez firmę na siebie obowiązków. Sprawa przedłużała się, przyczem nastanie mrozów zaskoczyło tych, którzy reflektowali na piecyki, w bardzo przykrej sposób. Nie spodziewając się mianowicie takiego zawodu, klienci „Argonu“ nie postarali się o zapas węgla „zwyczajnego“ i skutkiem tego znaleźli się w bardzo przykrej sytuacji.

Jak się dowiadujemy, władze zostały już odpowiednio poinformowane o działalności firmy „Argon“ i wszczęły śledztwo. Jak nas poinformowano, centrala firmy w Warszawie — w Krakowie znajdowała się tylko reprezentacja — pod naciskiem władz przystąpiła do rozsyłania piecyków, a w pow-nych wypadkach do zwracania należytości.

W ten sposób kryzys, wyrządzona klientom zostanie chociaż w części wynagrodzona, niemniej jednak pozostanie faktem, że klienci firmy, liczący się już bodaj na tysiące, zostali poszkodowani w sposób, który nie da się wynagrodzić.

Przykład „Argonu“ wystarcza w każdym razie zapewne, aby na przyszłość w wypadku udzielania koncesji i zezwoleń na sprzedaż rozmaitych „patentowanych“ wynalazków kierowano się dokładnym zbadaniem sprawy i stwierdzeniem uczciwości zamiarów Inicjatorów, czy też realizatorów tego rodzaju pomysłów.

CZARKOWSKA JOANNA.

„KOLEINY“.

14)

Wobec tego wrócił do biura i zaprosił współników na konferencję. Miał ciężką pracę z Feliksem, który się uparł, że trzeba koniecznie zamknąć Edelmana do kryniaku. Ledwie mu zdołał wytłumaczyć, że firma nie tylko na tem nie zyska, ale wprost przeciwnie straci, gdyż po pierwsze pieniądze już przepadły, a po drugie wyjdzie na jaw, w toku śledztwa ich niezasadność i brak kontroli, co wobec klientów nie będzie żadną reklamą. Zgodził się z tem stanowiskiem Zyczynski, uważając je za słuszne. Następnie Feliks zaoponował przeciwko przyjęciu Edelmana na stanowisko.

— To skandal, aby popierać złodziei i dawać im możliwość pracy po takiej kradzieży! — krzychał, nie chcąc dopuścić Marjana do głosu.

— To nie chodzi o dawanie złodziejom pracy, tylko o możliwość ściągnięcia chociaż w części zdefraudowanych pieniędzy. Możemy przyjąć go oczywiście nie na kierownicze stanowisko, tylko pod ścisłą kontrolę, dać mu połowę pobieranej pensji, i w ten sposób może nastąpić częściowy zwrot naszej należytości. Tak czy tak, musieliśmy go zastąpić jakimś nowym urzędnikiem, któremu trzeba dać jego dotychczasową całą pensję.

Tak, to było słuszne stanowisko. Skandal — prasa — no i co z tego?

Trzeba wszystko zatnszować i postąpić

tak, jak radził Marjan. Feliks ostatecznie musiał mu przyznać rację. Najcenniejszym atutem, który mu przemówił do rozumu był fakt, że jego własne stosunki z panną Friedmanówną wyszłyby na jaw i światło publiczne. Feliks sam oczywiście nie przyszedł na ten inteligentny concept, ale Marjan nie omieszczał go o tem poufnie poinformować. To go przekonało ostatecznie i uznał politykę Marjana za mądrą i rozsądną.

Sprawy poszły znów swoim torem. — O tej całej aferze poza współpracownikami był dokładnie poinformowany Ryszard Żytniewski, jako szwagier Marjana i Mata, której Ryszard o wszystkim powiedział. Wyrobił się bowiem między nimi stosunek, polegający na wzajemnym zainteresowaniu wszystkimi sprawami, które miały miejsce w biurze i poza biurem.

IX.

Mata otworzyła oczy głęboko zdumiona. Na progu stał Ryszard.

— Czy można?

— Oczywiście, ale... nie spodziewałam się pana, nie przypuszczałam, że będzie pan miał tyle odwagi.

Zaśmiała się swoim niskim, gardłowym śmiechem, w którym Ryszard wyczuł trochę ironji i drwin. Złożył w jej wyciągniętą dłoń dźną wiązanek białych, pachnących konwali i wszedł do pokoju. Stała się zachować swobodę, usiadł na niskim tapczanie i rozglądał się po pokoju.

— Ładnie tu jest u pani, cudowne mieszkanie.

Nie znalazła żadnej odpowiedzi, była tak zdziwiona, że straciła zwykłą swoją swobodę i zabrakło jej tematu do zaczę-

cia z niespodziewanym gościem rozmowy. Usiadła obok niego i czekała na jakieś słowa Ryszarda. Ryszard zachowywał się dziwnie tak, jakby Mata nie było w mieszkaniu. Tyle kwiatów! Skąd Mata je ma? — nasunęło mu się pytanie. Piękny salonik biały ze złoconymi, obity jasno-seledziowym jedwabiem — Ludwik XV-ty, gobeliny i kwiaty. Otwarte pianino, może Mata przed chwilą grała, nuty w nieładzie, a na tem wszystkim fala słońca. Ryszard ma wrażenie, że do pokoju wchodzi się w jasność, w samo światło. A Mata siedzi obok i patrzy na niego poważnie granatowymi oczyma — prawie jest niepodobna do siebie, całkiem inna, aniżeli w biurze. Długa, domowa sukienka, cienitka i przeźroczysta układa się dokoła jej stóp, jak mgła. Jakże jest inna, jaka bliska, a równocześnie daleka! Przymrużonymi oczyma śledzi grę jego twarzy, sukienka jej na piersiach wznosi się i opada, Mata drży. Jest niespokojna, chociaż stara się zapanować nad sobą. Mógłby ją przecie objąć, gdyby tylko wyciągnął ramię, a jednak nie ma odwagi tego zrobić. Dlaczego? Przecież siedzi tutaj z tym zamiarem, że ucztuje jej usta, na co już tyle razy miał ochotę, kiedy siedział z nią wspólnie w biurze. A potem wrażał do domu myśląc o jej ustach i o tem, że Mata nie broniłaby się. A może drwiła z niego tylko po to, aby go podniecić i wyśmiać, gdyby się odważył! Któż mógłby odgadnąć co myśli Mata? Taki dziwny i niezrozumiały jest stosunek między nimi. Właściwie nie poważnego, tylko że Ryszard chciałby ją przekonać, że skoro czegoś chce, dokona tego, chociażby tylko poto, aby przestała się śmiać.

Tymczasem siedzi teraz obok niej, odczuwa ciepło jej ramienia, delikatny zapach perfum, a może to kwiaty tak pachną, może ciało Maty?... Zachowuje się tak, jak grzeszny chłopak, który za chwilę zapyta o pogodę, literaturę, muzykę i pójdzie, gdyż nie ma odwagi.

— Czy można panią pocałować?

Sam nie wiedział, jak mógł zadać takie pytanie, niemniej, wprost śmieszne.

— Nie! Wątpię, czy pan potrafi to zrobić w ten sposób, aby mi nie sprawić zawodu.

Gdyby nie usłyszała tego pytania, nie wierzyłaby, że mężczyzna, który naprawdę tego pragnie, może je zadać. Czyż Ryszard nigdy nie miał nic do czynienia z kobietami? Czyż nie zna ich zupełnie? Mata nie jest rafinowana, ani zepsuta kobieta, ale chciałaby tego chłopca wyprowadzić z równowagi chociaż na parę tygodni, zobaczyć go jako człowieka z krwi i kości a nie maszynę biurową. Zapalić jego oczy i krew, wzniecić w nim niepokój i zburzyć ten obojętny spokój, który świadczy o tem, że jeszcze nie żył, że nie doznał w życiu wielkich wstrząsów namiętności. Zresztą zasadniczym motywem w jej grze było wypróbowanie własnych sił uwodzieleńskich i chęć odniesienia zwycięstwa.

Jego śmiechu, jak Mata uznała, pytanie było wypowiedziane obojętnym tonem, jakby pytał o to, jaki ma program na jutrzejszy dzień, ale przysunął się blisko niej i objął nieśmiało, Mata nie odpechnęła go, zbudziła się w niej taka matka litość dla jego niezasadności. Współczuła w duchu jego żonie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Cukrownictwo w okręgu lubelskim.

Lublin, 14 stycznia. Okręg lubelski stoi pod względem uprawy buraków cukrowych na pierwszym miejscu w Generalnym Gubernatorstwie. Siedem częściowo najnowo-żeńszych urządzonych cukrowni przeprowadza przerobkę buraków.

W roku bieżącym zbiory buraków cukrowych nie przyniosły nadwyżki, zato zawartość cukru buraków była szczególnie wysokoprocentowa. Wszystkie cukrownie na terenie okręgu są w pełnym ruchu, a kampania tegoroczna ukończona będzie z początkiem lutego. Produkcja cukru podwyższyła się w stosunku do roku 1939/40 o zgar 40 procent.

Celem zwiększenia zbiorów buraków cukrowych planuje się znaczne rozszerzenie obszarów uprawy, prace plantacyjne ulegną reorganizacji, a ponadto postanowiono w roku 1941 dozorować uprawę buraków już w jesieni.

Plan techniczny przewiduje dla trzech cukrowni budowę wielkich i nowoczesnych urządzeń suszarnianych systemu niemieckiego, w których suszyć się będzie odpadki (sznycle) buraczane, liście i paszę zieloną. Poza tem wszystkie cukrownie mają być w ten sposób rozbudowane, by można znaczenie powiększyć ich zdolność przetwórczą.

Hodowla koni w okręgu lubelskim.

Lublin, 14 stycznia. W czasie zebrań, które odbywały się ostatnio we wszystkich miastach powiatowych okręgu lubelskiego, wreczono właścicielom ogierów książki licencyjne oraz rejestry stanowiących, jak również przeprowadzono dyskusje na temat miejscowych warunków hodowlanych, w czasie których udzielono dokładnych wskazań licencyjnych.

Ustalono przytem ogólną liczbę licencjonowanych ogierów, która wynosi 518 sztuk. Sześć klaczy postanowiono posłać na wystawę rolniczą, która odbędzie się w roku 1941-szym.

(Jo) **ADRESY APTEK** dyżurujących dzisiejszej nocy w Krakowie: Krowoderska 74, tel. 149-56; Adolf Hitler Platz 22, tel. 137-04; św. Gertrudy 1, tel. 136-90; Długa 4, tel. 102-94; Krakowska 9, tel. 102-51; Kazimierza Wielkiego 78, tel. 154-55; Szczepańska 1, tel. 104-02; Senatorska 5, telefon 135-78; Lubiec 7, tel. 121-82; Brodzińskiego 1, tel. 221-80.

Rozdawcy losów.

Istnieje zawód, o którym się nikt nie mówi, ani nie pisze, który nie absorbował umysłów literackich, ani nie stanowił tematu salonowego, a jeszcze mniej ubogich izb i szarej nędzy suteryny. A jednak z *zawodem tym sprzega się pośrednio życie każdego człowieka*, niejednokrotnie najważniejsze wypadki jego życia, najradośniejsze uśmiechy, najgłębsza rozpacz, wzloty i upadki.

Jest to zawód listonosza — on jest tym rozdawcą losów: w swoich rękach wiezi tajemnice urzędów „ważne”, „tajne”, „pilne” i „polecone”, w progi zrezygnowanego listerata, inżyniera, wynalazcy wkracza jak nieuchronna mójra — przeznaczenie, niosąc w małej kopercie *wyrok na zagładę lub życie*, jest posłańcem szczęścia lub zwiastunem śmierci, pośrednikiem godzin, minut, w których jak na wskazówce maszyny o napięciu tysiąca volt drżą niedostrzegalne niemal odłamki czasów, stanowiących o tysiącach istnień. Taki szary, niedostrzalny, codzienny zawód, zdawałoby się absurd jakiegokolwiek ważności z tych reklamowanych, sankcjonowanych nietylko przez społeczeństwo, poprostu „urzędowo” zatwierdzonych.

Oczywiście, że takiego stanowiska nie można posuwać do jakiegoś buskiego władztwa listonosza losami ludzkiemi, niemniej jednak nie zdajemy sobie często sprawy, w jaki sposób zająbają się nasze wielkie i ważne (nietylko na osobistą miarę) zdarzenia z takim nieznacznym i skromnym urzędem.

Jakkolwiek ten związek zawodu listonosza z życiem poszczególnego człowieka *nie uległ zmianie od wieków* i nie ulegnie chyba w wypadku, jeśli ta czynność zostanie zmechanizowana przez maszyny, jednak możemy sobie wyobrazić, jaką ważną osobistość (i to ważną także zewnętrznie) przedstawiał w czasach, kiedy istniała jedynie konna komunikacja.

Wtedy istnieli specjaliści zaufani wysłannicy i kurjerzy, przytem jeśli chodziło o sprawy państwowe, wojskowe, dyplomatyczne, czy administracyjne, kraj był obciążony obowiązkiem dostarczenia podwód, gdyż *specjalnych koni pocztowych nie było*. Poszczególne miasta, prowadzące handel z zagranicą, czy żywą wymianę korespondencji, miały własne poczty, a obywatele swoje sprawy załatwiali przez własnych po-

śłańców. Dopiero za czasów Zygmunta Augusta w drugiej połowie XVI wieku została zorganizowana stała poczta, która służyła przede wszystkim *sprawom państwowym*.

Zasadniczą reformą poczty, posiadającą cechy pewnej normalizacji, przeprowadza król Stanisław August w roku 1764, który określa urzędy i ich zadania, opłaty taryfowe, zapewnia tajemnicę i bezpieczeństwo przesyłek, kładzie nacisk na szybkość i punktualność. To też z tych czasów poczta dochodzi do pewnego stopnia doskonałości, o której pochlebnie wyrażają się państwa zagraniczne, podnosząc nietylko sprawność polskiej poczty, ale nade wszystko *grzeczność i uprzejmość posłańców*. Rozwinęła się gęsto sieć traktów pocztowych, a Warszawa była punktem węzłowym, skąd rozchodziły się drogi pocztylonów, przybranych w królewską barwę pęczową z trąbkami.

Był to zdaje się jedyny okres w historii listonosza, kiedy prócz niezmiennej ważności z racji swego zadania, stanowił również osobistość, któremu akcesorja zewnętrzne, tj. królewskie barwy, trąbka i inne — dawały splendoru i kierowały drogą wśród tłumów.

Jak więc widzimy, w każdej niemal dziedzinie życia *zmieniają się formy: wóz i konie*, potem tramwaj konny, następnie „kształt”, wahaający się między samowarem a karawanem, wreszcie — uwaga! elektryczność! Ale cel? Jeden od początku, tj. komunikacja.

W życiu „urzędowo” listonosza niema takich gwałtownych przemian, niema zewnętrznych blasków natomiast *została niezmiennie łączność naszych losów z jego zawodem*.

A dziś — czekamy z dnia na dzień na listonosza; moment, kiedy nam doreczy list, kartkę, niecierpliwą, nadzieję, wahanie, obawa zdaje się nam, że wszystko zależy od tego człowieka w służbowym mundurze, że za chwilę zapomocą ćwiartki papieru unicestwi nasze nadzieje lub podniesie na duchu. Rozdawca losów sui generis.

STAN WODY NA WISLE wynosił w dniu 14 stycznia br. w Krakowie minus 214, w Zawichoście plus 341.

(Jo) **WYPADEK NA ULICY**. W poniedziałek wieczorem został potrącony przez tramwaj Paweł Piwowarski ze Słomnik, lat 49, doznajac złamania lewego obojczyka, ran ciętych głowy, oraz ogólnych kontuzji. Zawezwany lekarz Pogotowia Ratunkowego, po udzieleniu pierwszej pomocy, polecił przewieźć ofiarę wypadku do szpitala św. Łazarza.

(Jo) **ZATRUCIE CZADEM**. W poniedziałek wieczór wezwano Pogotowie Ratunkowe na ul. Barska 60, gdzie zaezadziły się czadem z pieca matka z córką Marja i Emilia Dibek. Dzięki natychmiastowej pomocy lekarza Pogotowia Ratunkowego zostały przywrócone do przytomności i pozostawione opiece domowej.

Z DNIA.

Mgła.

(Jo) Rano toniemy w mgłę, ciężkiej, przenikliwej i białej, jak klej roślinny. Mgła nahalnie przyczepia się do płaszcza, butów, do czapek, kpi sobie z kobiet, którym smaruje siwe wasy, brwi i rzęsy, choćby były najdokładniej hennowane. ukrywa tajemniczo tramwaje, łączące sennie jak homerowskie Cyklopy jednookie, chichoczące cieniutkimi śmiechem dzwonek, jakby się im jeszcze śniły nieruchome mury reżymy.

W mgłę ludzie snują się jak majaki, każdy może uchodzić za marzenie, nierealne zjawisko, popielaty cień i dopiero wtedy, kiedy spotka się ze słupem telegraficznym, wydaje bezkształtny, nieartykułowany dźwięk, który przy dobrej woli można nazwać ludzki.

Mgła także osiada na mózgi i ciężarem opada na serca, ale... nie wszystkich. Jest to stworzenie figlarne, wślizliwe i zmieniające miejsce przysłowiowego zamieszkania. Gdybyśmy wyznawali bóstwa olimpijskie, możeby nam jakiś Zeus wytłumaczył, skąd się bierze ta boska mgła, gdzie się przejawia, a gdzie gęstnieje. Podobno nad Finlandją teraz najcięższe mgły panują, a u nas możnaby zaprawiać wszystkie zupy, gdyby się tak zamieniła w śmietanę.

Katastrofa kolejowa w Hiszpanji.

(=) **Tortosa, 14 stycznia**. W niedzielę rano pomiędzy Alcanar a Vinaros wykeleli się pociąg towarowy, 30 wagonów stoczyło się z nasypu, sześciu urzędników kolejowych poniosło śmierć.

Co grają w kinach?

Kino WANDA ŚW. Gertrudy 5
wyświetla do czwartku, dnia 16 stycznia 1941
nowy film, p. Ł:
„Niebezpieczna gra”
w rolach tytułowych:
Jenny Jugo — — — Harry Liedtke
Theo Lingon, — — — Karl Hartell

Zrzeszenie Przedsiębiorców Transportowych na Okręg Krakowski, Kraków, Plac W.W. Świąteczny 10/II, Tel.: 200-05; 200-15

Obwieszczenie

o przydziale kart zapotrzebowania na paszę.
Począwszy od dnia 14 stycznia 1941 do 29 stycznia 1941 będą wydawał karty zapotrzebowania na paszę na miesiąc stycznia b. r.

- dla zarejestrowanych do dnia 1 stycznia b. r. członków Zrzeszenia, a to: właścicieli przedsiębiorstw transportowych i tym podobnych.
- dla wszystkich innych właścicieli koni, zarejestrowanych w myśl obwieszczenia z dnia 11. IX. 1940 r., opublikowanego w „Gonieu Krakowski”.

Celem przygotowania kart zapotrzebowania należy zgłaszać się od wtorku 14-go stycznia 1941 w moim biurze: Rathausplatz 10/II, w godzinach urzędowych ze świadectwami tożsamości koni, legitymacjami i dowodami uiszczenia składek członkowskich.

Kraków, dnia 13 stycznia 1941.
Zrzeszenie
Przedsiębiorców Transportowych
na Okręg Krakowski
Kierownik:
podp. Dicka.

Centrala Handlowa
Przemysłu Ludowego i Chłopskiego
Kielce, ul. Stenklawicza 89, tel. 18-30.
wykonuje i dostarcza:
krzesła składane drewniane,
stoly, ławy, taborety (także wojskowe),
łóżka — typ wojskowy,
style-trzonki do łopaty, siekier, kilofów,
podszewy drewniane,
drewniany sprzęt kuchenny,
inne wyroby drewniane według nadesłanych wzorów. 155k

REPORTAŻ z GAZETOWNI WARSZAWSKIEJ
przynosi Nr 2 ilustrowanego tygodnika
„7 DNI”
Poza tym: Czasy odrodzenia roweru. — Taniec czy modlitwa. — Kalejdoskop mody. — Bodzentyn i Chęciny.
Przeglądy i recenzje tygodniowe. — Nowele. — Powieść.
Humor. — Rozrywki umysłowe. — Liczne ilustracje.
Wszędzie do nabycia ■ Cena 50 groszy
REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 3

Rozne
RYBUNKI kopluje szybko: Kopjownia, STAROWISLNA 12, 1233
CIEPLUTKO Pani będzie pod koldrą Dembińskiego, św. Marka 19, narożnik Florjański. 1276
WSZYSCY wymieniają pływ. ty. Mały Rynek 4. 1381
LAMPY KARBIDOWE hurt. Palmnik Karbid „Sigro”, Kraków, Grodzka 55. 150k
UNIEWAŻNIAM ekradzione światełka i dokumenty z Flugzeugwerke Mielec na nazwisko Kwiatkowski Rudolf. 168k
ZEGARMISTRZ Krowoderska 87, wykonuje wszelkie reperacje solidnie, przedko. 567
FLORJAŃSKA 55 piase podania i próby, wykonuje wszelkie tłumaczenia: Terlecka, Terlecki, telefon 180-25. — Firma chrześcijańska. 152k
MASZYNY do młaca naprawa gwarantowana. Słizienia Myszkowski. — **DIETLA 48**, Używane — dobre sprzedaje. 46940
INSTALACJE ELEKTRYCZNE-GO ŚWIATŁA dzwonek, zakłada, naprawia — Armatyse, Kraków, Stolarska 6. 854
JASNOWIDZ WISZNAPURI, znany w kraju, zagranicą, wyjasnia wszelkie tajniki przeszłości oraz przyszłości. Zamiejscowym piase: Długa 5, m. 6. 631
TYLKO słynny mistrz Wiedzy Tajemnej Jasnowidz Psy. 596
ohografolog wyjasni mroki Twej przeszłości, nieumylnie; Wypadek, zdrady, miłość, zapamiętanie, powodzenie, Horoskopy indywidualne. Prześląd datę urodzenia, 1.50 znaczki na analize; Szangoni, Kraków Szwajska 7/8. 1851
KENNKARTY, fotografie PRZEPISOWE wykonuje Janina, Starowislna 21. 1179
DR. ANDRZEJ DZIUBA Choroby kobiece i wewnętrzne. — Asenya 3, m. 6, od 8—8 popołudniu. 409
PILATILISTYCZNE Biuro „KOLEK-CJA”, Kraków, Brzozka 4. Sprzedaj — kupno — znaczków pocztowych. 585
BIELIZNA MĘSKA wykonuje piarw. szorodnie: Głowacki, Felicyanek 7. 586
POBOTOWIE ELEKTRYCZNE: św. Jana 13. 628
RESTAUJACJA w dobrym punkcie z całym urządzeniem, przyjmuję dziełami Kraków Pawia 18, m. 9. 635
KABAŁA Tatarska wyjasnia najlepší sprawy wat. plwie. Wielopole 26/3, popołudniu. 1850
MARTA FILIPCZAK chiromantka — przyjmuje codziennie Kraków Pawia 18, m. 9. 635
Zawładamiamy P. T. Klientów, że posładamy stale na składzie wysokoampierow
baterie SATURN wszelkich typów. Cenniki obecnie zniżone na żądanie. Prosimy o zaliczenie, wysyłka odwrotnie. 1312
JÓZEF KOSSIN Przedstawicielstwo Zakł. Przem. SATURN Kraków, ul. Batorego 15a
Chcą mieć swoje ogłoszenie w najbliższym numerze, muozz koniecznie wraz z ogłoszeniem wysłać pieniądze na koszt druku. Nieopłacone zgóry ogłoszenia, nie może wyjść do druku.

Filharmonia Generalnego Gubernatorstwa
Kraków, „Urania” (dawniej Kino „Świt”)
środa 15. stycznia 1941 o godz. 7.30 wiecz.
III. KONCERT SYMFONICZNY
Dyrygent: dr. Hans Rohr
Sollści: Władysław Wochniak (skrzypce) Jan Rakowski (altówka)
Program:
L. v. Beethoven: Uwertura „Leonore III”
W. A. Mozart: „Concertante Symphonie” na skrzypce i altówkę
L. v. Beethoven: III Symphonja „Eroica”
Bilety wstępu w cenie 1 — 3 zł. do nabycia przy kasie „Urania” od wtorku dnia 14. stycznia od godz. 11 — 15 oraz przed koncertem już od godz. 18-tej. Telefon kasy 182 01

Mam zaszczyt niniejszym zaprosić P. T. Publiczność do **Sali Starego Teatru** na wystawianą przeze mnie
REWJĘ ARTYSTÓW POLSKICH
p. Ł.
„ZACZYNAMY SEZON”
Recytacje - Piosenki - Monologi - Wesele scenki
wykonają
BARBARA KOSTRZEWSKA - JANINA ROMANÓWNA - HALINA KAMIŃSKA - MARIUSZ MASZYŃSKI - LEON WYRWICZ
Kazimierz Szubert - Stefan Michalak - Stanisław Grollicki
Przy fortepianie: MIECZYSLAW MIERZEJEWSKI
Adam Świechło
Przedstawienia: Czwartek 16. I, piątek 17. I, sobota 18. I, niedziela 19. I, 2 razy dziennie t. j. o 17-tej i 20-te. Ceny miejsc od 3 — do 7 — zł. Przedprzedaż biletów kasa Staroego Teatru codzien. od 10 — 15 godz. Garderoba azytnal Pocztaek punktualnie! Sala opalana! Garderoba nieobowiązkowa!

PÓLROCZNY KURS UPROSZCZONEJ STENOGRAFII

niemiecko-polskiej MARCZEWSKIEGO (Adolf Hitler-Platz 9, telefon 101-14), obejmuje m. in. także: JEZYK NIEMIECKI od podstaw, z gramatyką, ortografią, konwersacją, korespondencją i maszynopismo i daje sumienne, gruntowne i wszechstronne przygotowanie do zawsze popłatnego zawodu. Znajomość języka niemieckiego ani matura przy przyjęciu nie wymagana. WPISY TERAZ

Wolne posady

STENOTYPISTKA biegła stenografka polsko-niemiecka, z samodzielną korespondencją handlową na dobrych warunkach poszukiwana od zaraz. Zgłoszenia: Kraków, skrytka pocztowa 90. 44k

Dwóch WŁADYKACH

PERFEKT JEZYKIEM NIEMIECKIM, potrafiąca zarządzić Bar-Resatauracja „Bristol”, Kłobocze, Sienkiewicza 21. 169k

PRACZKA

młoda, — pierze bardzo ładnie i szybko, poszukuje prania po domach, dobre polecenia. Wład: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1385”. 1385

KOTŁY

o powierzchni około 200 m. kw. na ciśnienie 12 atm. poszukuje — Fabryka „Molitor” Kraków Wawrzynca 26. 870

SPRZEDAŻ nieruchomości

DO sprzedania polewa nowoczesnej willi w centrum Tarnowa. Bliska wiadomości: Szulskiego 17, p. Boko Stanisław. 99k

MASYNA

do szycia Singer, okazują się — do sprzedania. Fejlszajek 17, m. 8. 1315

SPRZEDAŻ

lady, gablotki: Długa 11/6. 1314

PERSKIE

futro, Encyklopedia do sprzedania ul. Przemysłowej 16a, I. p. — godz. 3-4. 1342

TRANSFORMATOR

neonowy, okazują się sprzedam. Kraków, Bracka 5, s. 11. 1372

BURKE

okrycie — dobry stan, sprzedam: Krowoderska 37, m. 2, godz. 3-5. 994

POKÓJ

z osobnym wejściem z klatki schodowej, wolny od 1-go lutego. Zagrody 8/5 między 3-5. 1337

URZĘDNIK

państwowy Niemiec, dobrze sytuowany, poszukuje od zaraz cieplego pokoju z wszelkim komfortem. Centralne ogrzewanie. Cena odgrywa rolę. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1302”. 1302

OGRODNIK

doskonali w całym zawodzie, od 1-go marca, na deputat potrzebny. — Administracja dóbr Kocierzowych, poczta Wojciechów kolo Radomska. 105k

ZARZĄD

Komisaryczny Firmy „Astei” — skład przyborów biurowych w Krakowie, ul. Potockiego 8, poszukuje skwizytorów zdolnych, reprezentatywnych, ze znajomością języka niemieckiego i w miastach prowincjonalnych oraz na wyjazd, za wynagrodzeniem procentowym. 1265

POTRZEBNA

gospodyni do samotnej osoby — młoda, miła, uczciwa. Pierwszeństwo biednym. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1413”. 1413

FRYZJER

meko damski — potrzebny zaraz. Pawłowska, Jedlicze. 164k

SWAJCER

do 30 krów, od 1 kwietnia na deputat, z 2 posytkami, potrzebny. Administracja dóbr Kocierzowych, poczta Wojciechów kolo Radomska. 104k

DZIEWCZYNA

do wszystkiego, umiejąca gotować, potrzebna zaraz. Rzeźnicza 31, „Nasza Gospoda”. 1297

SLUŻĄCA

umiejąca dobrze gotować i prać — zaraz poszukiwana. Rakowiecka 6 m. 3. 1332

SAMOTNEJ

niewymagającej emerytce dam potrzebny mieszkanie z lekkim zajęciem. Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1376”. 1376

FRYZJERKĘ

przyjmie zaraz — wodna, żelazkowa manicure. Długa 18. 1323

PANIENKA

nadająca się do obsługi biura — sklepu lub akwizycji, może się zgłosić. Kraków, Siemiradzkiego 21/3. 1200

MISTRZ

FASZYNDY dla obróbki faży — czynnych na roczny kontrakt, od zaraz poszukiwany. Zgłoszenia: Kraków, skrytka pocztowa 90. 45k

RYBAK

zawodny, do 100-hektarowych stawów — hodowla karpia, na deputat, od zaraz potrzebny. Administracja dóbr Kocierzowych, poczta Wojciechów kolo Radomska. 103k

POSAD

poszukują

FRYZJER

meko, dobry pracownik, poszukuje posady. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 976”. 976

LABORANTKA

rentgenowska i fotograficzna szuka pracy, najchętniej w chemii, kopijowaniu, powiększaniu, fotografii technicznej. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1162”. 1162

ABSDLWENT

Wyższej Szkoły budowy maszyn, ukończona dwa fakultety: elektryczny i mechaniczny. Długoletnia samodzielną praktyką, znajomość języka niemieckiego, poszukuje pracy. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1322”. 1322

PANIENKA

inteligentna, młoda, zdrowa, uczciwa, chętnie przyjmie prace do dzieci lub po prostu — w gospodarstwie. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1341”. 1341

RUTYNOWANY

ADMINISTRATOR REALNOŚCI — absolwent Akademii Handlowej z gwarancją obejmującą administrację realności — prace w biurze lub zastępowanie firm handlowych Kraków, Starowisłna 19, I. p. m. 8. 1299

BUCHALTERKA

spec. prezbiterka, spec. rutynowana, na dwie godziny dziennie, poszukuje od zaraz. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1287”. 1287

PRZYJME

uczniwa, pracowita, obywatelska służąca. Zgłoszenia: Starowisłna 6, m. 4, 4-6. 1294

SLUŻĄCA

samodzielną do wszystkiego, z go towaniem — potrzebna. Zgłoszenia: Debniki, Kilińskiego 19, m. 5, między godzinami 4-8 popołudniu. 1195

KUPNO nieruchomości

dom, parcela — 30 do 50 tys., bez pośredników. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1268”. 1268

NIERUCHOMOŚCI

w szerszego rodzaju na terenie Gub. bernardynów ku puje — w gospodarstwie. Zgłoszenia: Roguła Stanisław Wieliczka. 1270

KUPIE

dom, parcela — 30 do 50 tys., bez pośredników. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1268”. 1268

WILLE

100.000, 50.000, 70.000 — DOMEK 30.000. 1404

Kupno

ZEGAR kontrolny — dla stróża używany, w dobrym stanie, kupie. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 137k”. 137k

FILATELISTOM

uzupełnia, kupcom komisji wysłał. Adolf Hitler-Platz 37. 828

KUPIE

szafa, biurko — wypożycze lub przejmie fortepian. Oferty: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1301”. 1301

WILLE

100.000, 50.000, 70.000 — DOMEK 30.000. 1404

Kupno

ZEGAR kontrolny — dla stróża używany, w dobrym stanie, kupie. Zgłoszenia: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 137k”. 137k

FILATELISTOM

uzupełnia, kupcom komisji wysłał. Adolf Hitler-Platz 37. 828

KUPIE

szafa, biurko — wypożycze lub przejmie fortepian. Oferty: Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1301”. 1301

W PISY na kursy

Handlowe

FUTRO

damek kupie — karakulowe lub białe, w bardzo dobrym stanie, bez posre. dników. Zgłoszenia: M. Spytkowski, Plac Marjański 7. 1263

MEBLE

używane KUPUJEMY! Usadzenie biurowe, meblowanie; wypożyczenie; kupujemy. Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1393”. 1393

KUCHARZ

zdolny fachowiec poszukuje posady, może być z żoną, inteligentna, młoda, wspaniały nie miecki. Jaska — w zgłoszenia — Gonicie Krakowski, Kraków „Nr. 1393”. 1393

MASZYNY

amerykańska pi. sarska, kase ognio trwała, palto, u branie. Starowisłna 28/24. 1392

FUTRO

na średnią szczytła osoba sprzedam, 1400 zł. Krowoderska 8, II. p. kancelaria. 1369

SPRZEDAŻ

okrepy płaszczy ro botniczy z pięćdziesiąt. Arjańska 4/6, I. 1395

URZĄDZENIE

składające się z lady, półek itd., korzystnie — do sprzedania. Wiadomości od 10-11 Salon Amtyków Adolf Hitler-Platz 24. Tel. 159-59. 163k

OTOMANE

szafa, — Sw. Tomazowa 9, m. 11 w podwórku. 1368

OBRABIARKI

z metalu, strugarki, drabnowi. Chętni rewojwerki, pracy do metalu, hekalitu, imadisi, piły do metalu oraz obrabiarki do drzewa (szranki, taszowki, tokarki itp.) sprzedaje Ina. Maciejewski, Kraków, ul. Szulskiego 20/3, telef. 231-79. 1366

OBUSIE

śnięte, kapece, bez kartek. Prowinca za zakup. Firma Tomko Szozepko, Hala Targowa, sklep 22. 1414

ZEGARKI

budzik, przybory zegarmistrzowskie, kupno sprzedawcy, reperacje zegarków z Szaw. skiej 13, Dietla 101/8. 1354

SPRZEDAŻ

niezależnie lakierowana, plater na 6 osób sprzedam. Krowoderska 22 m. 4. 1408

SPANIEL

rasowy do sprzedania. Kraków, Krowoderska 17 — Ogród, m. 13. 1817

SPRZEDAŻ

ubranie beżowe, sportowe, drugie ciemne w paski na wyokiego — meżczyźni. Al. Mickiewicza 65, m. 5. 1370

FUTRO

szelkino we szczytła mała osoba okazują się. 2/2 Stolarzowska 7, I. p. 1346

WAGI

dla aptek, złoźników, laboratorjum, handlu — przemysłowe dostarcza: „CENTRALA WAG” Kraków, Grodzka 16 (dawniej Wiślna 2). 1254

MASZYNY

do szycia „Singer” — sprzedam. Krowoderska 6. Pracownia wyr. met. 1310

LISA

srebrnego i niebieskiego (pelecyński) sprzedam. Sienna 2 m. 4. 1334

FUTRO

szelkino we szczytła mała osoba okazują się. 2/2 Stolarzowska 7, I. p. 1346

POPCELANE

ćmielowska obiadowa, podwiewczorkowa, sprzedam. Sw. Anny 4-9. 1343

LIS BIAŁY

wachlarz sztyldkretowy ze strusich piór i taca poobrobiona do sprzedania. Kraków, Starowisłna 19, I. p. m. 8 od 3-4 popołudniu. 1298

SPRZEDAŻ

szkło ornamentowe — 350 sztuk o wym. 34x44 cm. oraz szkło drugiego 100 sztuk 44x44 cm. Sw. Tomazowa 22, mieszkanie 11, telef. 140-32. 1291

ŁYZY

pancyjne trzewiki, kamie okazują się sprzedam: Starowisłna 8, m. 5. 1271